

QUÁN BÊN ĐƯỜNG!

Vũ Đăng Khuê

October 15, 2022

Cách đây gần 3 năm, trong một clip về một buổi tiệc ngoài trời, chỉ một cây đàn và một giọng hát đầy tự tin, tôi tình cờ nghe lại được một bản nhạc đã từng nghe Thái Thanh hát trước 1975, có tên **Quán Bên Đường**. Tôi đã cảm và giới thiệu ngay lên chung cư Phây nhưng máy bị trục trặc xóa mất.

Mấy hôm nay, tình cờ được nghe lại vài lần nữa, tôi đã tìm hiểu thêm và có vài giòng chữ này.

Theo những tài liệu tổng hợp trên mạng thì bài này của tác giả Trang Thế Hy (TTH), có tựa đề ban đầu là “Đắng và Ngọt” ký tên là Minh Phẩm (một bút hiệu của TTH), nhưng trong tuần báo Vui Sống năm 1959 khi đăng bài này, ông Bình Nguyên Lộc đã sửa lại tựa đề là “Cuộc Đời”. Nhạc sĩ Phạm Duy đọc xong thích quá, đã xin phép và với bàn tay phù thủy, ông đã chuyển thành một tuyệt tác đặt tựa lại là “Quán Bên Đường”.

<https://www.youtube.com/watch?v=0E5B2h4J8m8>

Bài hát như một bức tranh sống động kể về câu chuyện của hai người lúc còn trẻ thơ. Trong một buổi chiều nắng đẹp, hai đứa trẻ con nhà nghèo ngồi chơi trên ngạch cửa và trong khung cảnh êm đềm, thanh bình đó chúng đã cùng chia nhau ăn củ khoai sùng luộc mót mà lại thấy ngon ngọt làm sao...

Ngày xưa ngày xưa ngày xưa

Chiều mơ chiều nắng đẹp khoe màu tơ

Hai đứa mình còn trẻ thơ

Rủ nhau ngồi ngưỡng cửa chơi thần thơ

À a a nhớ, nhớ em còn mái tóc bánh bèo

À a a nhớ má chưa hồng da mét vì em nghèo

Đầu anh còn húi trọc, còn húi trọc

Khét nắng hôi trâu thềm đi học, thềm đi học

Em cầm một củ khoai

*Ghé răng cạp vỏ rơi
Xong rồi mình chia đôi
Khoai sùng này lợm mót
Sao ngọt lại ngọt ghê*
(Quán Bên Đường - Phạm Duy)

Và chiến tranh xảy ra khiến mỗi người mỗi ngã, khi những kỷ niệm ngày xưa đã mờ xa, tình cờ vào một mưa lạnh, hai đứa trẻ ngày nào gặp nhau lại nơi đất lạ trong bộ quần áo bánh bao. Cô có dung nhan xinh tươi, anh chàng mừng cứ tưởng đời cô vui, nhưng nào có ngờ đâu đó chỉ là cái quán, nơi cô đem hình hài rao bán cho người mua vui trong giây phút, anh lặng người xót xa!

*Giờ đây kỷ niệm ngày xưa
Giờ đây cánh cũ chìm xa mù khơi
Gặp nhau một chiều lạnh mưa
Nhìn nhau quần áo bánh bao mừng sao
Nhìn em còn xinh còn tươi
Đời em tưởng đâu là vui
Nhà em phải chăng là đây?
Dè đâu chẳng may là quán
Em bẹo hình hài đem bán...*
(Quán Bên Đường - Phạm Duy)

Cô ghen ngào hỏi anh làm gì? Anh bảo anh cầm bút, anh phải giả câm, giả điếc, giả đui anh chỉ viết được những gì mà người ta muốn đọc. Cả hai ở một khía cạnh nào đó rất giống nhau, có nghĩa là mỗi người tự “bán mình” theo một cách riêng. Nghe thật ngậm ngùi!!!

*Rồi em hỏi anh làm chi?
Cầm bút để viết ngày đêm, anh viết gì?
Đời thói phải nói là thơ
Ngòi bút là chiếc cần câu miếng cơm
Em hỏi nghệ thuật là chi?
Là đui, là điếc, là câm mà đi
Nhìn nhau lặng lẽ nhìn nhau
Nào có ai đánh mà sao lòng đau*
(Quán Bên Đường - Phạm Duy)

Cô và anh cùng mời nhau ăn miếng bánh, nhưng miếng bánh ngày hôm nay dù có thơm vàng ngon ngọt, dù chưa ai cắn mà dường như cả hai đều đã cảm nhận được cái vị đắng đâu đó của cuộc đời, rồi bùi ngùi hồi tưởng lại cái củ khoai sùng ngon ngọt mà ngày xưa họ đã cùng chia nhau chia sẻ

*Bánh ngọt cùng mời ăn
Nhớ chẳng củ khoai ngon
Bánh thơm vàng như nắng
Bánh này mình chưa cắn
Sao mà miệng cay đắng?*

*Rồi xin một nụ cười thôi, cười ư?
Anh đã vui quên, quên nụ cười
Thì xin vài giọt lệ rơi
Lệ em cạn đã từ lâu, người ơi*

Lúc chia tay họ lại cùng hỏi nhau: nên cười, khóc, buồn, vui ??? Và câu trả lời là cứ nhìn cuộc đời sẽ rõ.

*Trước khi từ giã hỏi nhau buồn hay là vui?
Thì cứ hỏi ngay cuộc đời...*

(Quán Bên Đường - Phạm Duy)

***

Cuộc đời thường có những trở trêu vì có những lần gặp gỡ luôn làm bận lòng nhau đến ngỡ ngàng. Phải chi họ đừng gặp lại nhau ở cái Quán Bên Đường để mỗi người vẫn còn giữ mãi cái hình ảnh đẹp ngày xưa đó... Nhưng cuộc đời là vậy, luôn xảy ra những đấng cay ngang trái, đôi khi cũng vì sự xếp đặt của Thượng Đế để chúng ta có những vần thơ tuyệt tác và những bài hát nghẹn ngào.

Nguyên thủy của bài thơ

*Ngày xưa hồi còn thơ
Một chiều nắng đẹp khoe màu tơ
Tôi cùng em hai đứa
Thơ thẩn ngồi chơi trên ngạch cửa.
Tóc em chừa bánh bèo
Môi chưa hồng, da mét: (con nhà nghèo !)
Đầu tôi còn hớt trọc
Khét nắng hôi trâu, thềm đi học
Em cầm một củ khoai
Cạo vỏ bằng răng rồi chia hai
Thứ khoai sùng lợm mọt
Mà sao nó ngọt thôi là ngọt.
Bây giờ giữa đường đời
Kỷ niệm ngày xưa mù khơi
Gặp nhau chiều mưa lạnh
Hai đứa đều sang trong bộ cánh
Dung nhan em còn tươi
Anh mừng tưởng đâu đời em vui.
Dè đâu đây là quán
Em bẹo hình hài rao lên bán !
Đang thời đông khách mua
Chợ thịt còn sung được vài mùa.
Nghe nói anh cầm viết*

Nghệ thuật là gì em muốn biết.
- "Mùi hôi nói mùi thơm
Cây bút cầm tay : cần câu cơm
Đó em ơi ! Nghệ thuật :
Nhắm mắt quay lưng chào sự thật."
Rồi đôi ta nhìn nhau
Không có ai đánh mà lòng đau
Em mời ăn bánh ngọt
Nhắc củ khoai sùng mình lượm mót
Đường bánh tươm vàng mỡ
Như nắng chiều xưa khoe màu tơ
Mới cầm tay chưa cần
Mà sao nó đắng thôi là đắng!
Xin anh một nụ cười
- Cười là sao nhi ? Quên rồi!
Xin em chút nước mắt
- Mạch lệ em từ lâu đã tắt!
Hỏi nhau : buồn hay vui ?
- Biết đâu ? Ta cùng hỏi cuộc đời.

(Đắng Và Ngọt - Trang Thế Hy 1959)

Vũ Đăng Khuê

Nguồn: <https://www.buctranhvancau.com/new-blog/2022/10/13/qun-bn-ng-v-ng-khu>

Kính mời đọc thêm những bài khác của tác giả tại:
<http://www.vietnamvanhien.org/VuDangKhue.html>

www.vietnamvanhien.org

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN ONLINE VỚI HƠN 10500 TÁC PHẨM